

ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И
ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
(2023-2025)

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
за 2023/2025 година

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Съгласно чл. 15, ал. 4 на *Наредба №13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование* и наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 13 от 2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование (ДВ, бр. 80 от 2016 г.) В сила от 01.09.2023 г. Издадена от министъра на образованието и науката Обн. ДВ. бр.75 от 1 септември 2023 г. настоящата програма е институционалната политика за подкрепа и осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ПГСУАУ „Атанас Буров”.

Съгласно чл. 96, ал. 2 от Правилника за дейността на училището, програмата се изготвя за период от две години.

Съгласно чл. от Правилника за дейността на училището, програмата е приета/утвърдена от ПС с решение №.....
утвърдена със заповед № от Директора на ПГСУАУ „Атанас Буров”.

II. ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

III. ЦЕЛИ

1. ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА И АКТИВНА ЛИЧНОСТ

Подцели:

- 1.1. Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят.
- 1.2. Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство.

- 1.3. Да осъзнава и цени своята културна идентичност.
- 1.4. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин.
- 1.5. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора.
- 1.6. Да изразява обосновано и критично гражданската си позиция.
- 1.7. Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните.
- 1.8. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда.
- 1.9. Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

2. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО КАТО АВТОНОМНА, АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ

Подцели:

- 2.1. Да възпитава в демократичните ценности.
- 2.2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система.
- 2.3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация.
- 2.4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение.
- 2.5. Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

IV. ПОДХОДИ, НАЧИНИ НА ОРГАНИЗАЦИЯ И ДЕЙНОСТИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ИНТЕГРИРАНО В ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ

- 1.1 Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват **интегрирано** и **в процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка**. Тяхното интегриране се реализира чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности в областта на българския език, умения за общуване на чужди езици, основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите, дигитална компетентност, социални и граждански компетентности, инициативност и предприемчивост, културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество, умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт.
- 1.2 Интегрирането се осъществява и чрез усъвършенстване на отделни ключови компетентности в избираемите учебни часове по общообразователна подготовка.

1.3 Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализират чрез часове в **час на класа** с обучение за придобиване на компетенции и чрез занимания, дейности и проекти по тематични области свързани с:

- патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие;
- толерантността и интеркултурния диалог;
- финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място;
- безопасността и движението по пътищата;
- защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
- превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- превенция и противодействие на корупцията.

1.4 Развиване на физическата дееспособност.

- Изготвяне на ученически спортен календар на училището;
- Провеждане на спортни празници и турнири.

1.5 За изпълнение на училищната стратегия и училищните политики педагогическият съвет може да определя приоритетни тематични области по гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

1.6 Дейности за **развитие на компетентностите на педагогическите специалисти** и обмен на добри практики. За повишаване на квалификацията на учителите и реализиране на основните цели на програмата по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е заложено участие на учителите в различни форми на квалификационна и методическа дейност.

2. СЪЗДАВАНЕ И СЪБИРАНЕ НА УЧЕБНИ РЕСУРСИ

2.1 В училищната библиотека да се обособи кът с учебни материали, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

2.2 Да се съберат и картотекират наличните учебни материали.

2.3 Да се сформират екипи за разработване на учебни материали, които да се ползват от учители и ученици за часа на класа, работата на клубовете в гимназията и в учебните часове.

3. ДЕЙНОСТИ НА УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ (съгласно чл. 17, ал.1, ал. 2 на Наредба № 13 и Приложение 6)

3.1 Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление.

3.2 Организиране на доброволчески дейности във и извън училище.

- Провеждане на благотворителни акции за събиране на дрехи и парични средства за деца в неравностойно социално положение, Коледен благотворителен базар.
- Организиране и участие в Благотворителни концерти в помощ на болни и пострадали в инциденти.
- Съдействие за подпомагане на благородни инициативи.

3.3 Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници.

○ Подкрепящи здравето:

- 29.09. - Европейски ден на спорта
- 18.11. - Международен ден без тютюнев дим
- 01. 12. - Световен ден за борба срещу СПИН
- 17. 05. - Национален ден на спорта
- 31. 05. - Световен ден без тютюнопушене

○ Подкрепящи толерантността:

- 16. 11.- Световен ден на толерантността
- 10. 12. - Международен ден на правата на човека
- 28. 02. – Ден на розовата фланелка

○ Подкрепящи социалната чувствителност:

- 21. 09.- Европейски ден без загинали на пътя
- 18.10. - Международен ден за борба с трафика на хора
- 29.06. - Национален ден на безопасността на движението по пътищата

○ Подкрепящи правата на човека:

- 10.12. - Международен ден на правата на човека
- 02.04. - Международен ден на Детската книга

○ Подкрепящи опазването на околната среда:

- 22.03.Световен ден на водата
- 22.04. Световен ден на Земята

3.4 Организиране на обучения от връстници за връстници. Съвместно с БМЧК на тема:

- защита на населението от бедствия и аварии;
- оказване на първа помощ на пострадал;
- превенция на СПИН;
- превенция на зависимости.

3.5 Участие в клубове и неформални групи по интереси.

3.6 Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията - разписани детайлно в План на педагогическия съветник и План на психолога на училището. Целта е осигуряване на подкрепа за личностно развитие /обща и допълнителна/, на подходяща физическа, психологическа и социална

среда за развитие на способностите и уменията на учениците, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и в съответствие с разработените стратегии за подкрепа за личностно развитие. Съдействие и подпомагане за успешно преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училището, семейството и обществото.

3.7 Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот.

V. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
(чл. 16, ал. 2 на *Наредба № 13*)

1. РИТУАЛИЗАЦИЯ НА УЧИЛИЩНИЯ ЖИВОТ

(чл. 16, ал. 2 на *Наредба № 13*) – определяне на елементите от чл. 16 (2), които дадената институция прилага

Училищни ритуали:

- откриване и закриване на учебната година;
- официално раздаване на дипломите за средно образование и свидетелства за степен на професионална квалификация;
- официално изпращане на зрелостниците, абитуриентки бал;
- награждаване на отличили се ученици и учители;
- присъждане на награда за зрелостниците за цялостен принос в ученическия живот и отличен успех- приз „Златна” и приз „Сребърна” пара.
- ежегодно присъждане на приз „Ученик на годината“ с парична награда от 500 лв.
- поддържането на училищен кът на патрона на училището и съхраняването на училищното знаме.

2. ЧЕСТВАНЕТО НА НАЦИОНАЛНИ ПРАЗНИЦИ, НА ОФИЦИАЛНИТЕ ПРАЗНИЦИ, НА ДНИТЕ НА НАЦИОНАЛНИ ГЕРОИ И БУДИТЕЛИ

Честване на национални празници, на официални празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището.

- 22. 09. - Ден на независимостта;
- 01. 11. - Ден на народните будители;
- 30.01. - Патронен празник на училището;
- 10.02. - Ден на освобождението на Силистра от Османска власт
- 19.02. - Обесването на Васил Левски;
- 03.03. - Освобождението на България;
- 09.05. - Ден на Европа;
- 24.05. - Ден на славянската писменост
- 02.06. - Ден на Ботев и загиналите за свободата на България.

3. УЧИЛИЩЕН ХИМН, ЗНАМЕ, СИМВОЛИ, УНИФОРМИ СИМВОЛИ:

- Знаме на училището;
- Химн на училището;
- Значка на училището;
- Лого на училището.

Почетни знаци:

- Приз „Златна пара”, приз „Сребърна пара”;
- Приз „Ученик на годината”;
- Приз „Клас на годината“ ;
- Грамота най-добър в професията;
- Летописна книга;
- Грамота на ПГСУАУ „Атанас Буров“

Униформа:

- бяла риза,тъмносиньо сако, вратовръзка с инициали на училището, значка, панталон/пола - тъмносини или черни;
- униформата се носи при отбелязване на училищни и градски празници, при участие в представителни групи, участие в международни проекти и други по съображение на ръководството или класния ръководител.

4. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ

- изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;
- поставяне на националния флаг на фасадата на училището;
- избор на знаменосец и асистенти от ПС по предложение на Ученическия съвет;
- издигане на националния флаг и изслушване на училищния химн на училищни тържества на при откриване на учебната година;
- изслушване на училищния химн на училищни тържества при изпращане на зрелостниците.

5. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА НА МУЛТИКУЛТУРНА СРЕДА (чл. 18 на Наредба № 13)

- 5.1. Дейности свързани с опазване на културната, етническа и религиозна идентичност.
- 5.2. Оценяване на ефектите от влиянието на културни и социални фактори върху етническите и междурелигиозните общности.
- 5.3. Дейности свързани с изследване на културно обусловени различия в живота на етнически и религиозни общества у нас.
- 5.4. Организиране на дискусии относно значими събития и проблеми, свързани с интеркултурните взаимодействия.
- 5.5. Разработване и реализиране на проекти, които имат за предмет интеркултурни отношения.
- 5.6. Дейности свързани с интеркултурно образование и права на човека.

6. РАБОТА ПО ПРОЕКТИ. ИЗВЪНКЛАСНИ ДЕЙНОСТИ И ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ

VI. ЕКИП ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА:

Диана Нейкова - педагогически съветник и психолог;

Елисавета Боева - главен учител;

Кристаллина Иванова - председател на МО на класните ръководители;

Анелия Николова - председател на МО по БЕЛ;
Илка Лазарова - председател на МО по чуждоезиково обучение;
Елена Къркова - председател на МО по обществени науки;
Диана Иванова - старши учител по информационни технологии;
Тодорка Тодорова - учител по биология и здравно образование

VII. НАЧИНИ ЗА ОТЧИТАНЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Количествени:

- брой и вид проведени дейности;
- брой включени ученици в различни организационни форми;
- брой привлечени родители и представители на други институции.

Качествени:

- участие на всички заинтересовани страни в училищния живот;
- усвоени знания и повишена информираност за права, задължения и отговорност на гражданина;
- повишена здравна култура на учениците;
- сведено до минимум асоциално поведение;
- ниска степен на проява на агресия;
- предотвратени конфликти и междуличностни отношения;
- изградена позитивна психологическа среда.

Изпълнението на програмата се отчита периодично на работни срещи след провеждане на различни видове дейности, на ПС за отчитане резултатите от първия учебен срок и на ПС за отчитане на годишните резултати.

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ,
АДМИНИСТРАЦИЯ И УСЛУГИ "АТАНАС БУРОВ" - СИЛИСТРА**

7500 гр. Силистра, ул. "Македония" 121; тел.+359 86 821 859; e-mail: info-1900506@edu.mon.bg

VIII. План на дейностите за изпълнение на целите на програмата

№	Наименование на дейностите	Вид и кратко описание на дейността (изложба, конкурс, спортен празник, викторина, игри, състезание, открит урок, дейност на ученическия съвет, час на класа, проектна дейност и др.)	Време на провеждане	Отговорник/ екип за реализиране на дейностите	Участници - прогнозен брой (ученици – вкл. и ученическия съвет, учители, родители, др.)
1.	Отбелязване Деня на Независимостта на България	Час на класа	22.09.2023г.	класни ръководители, Е. Къркова,	372 ученици
2.	Отбелязване на Деня без загинали при пътни инциденти.	Инициативи: постери, урок по БДП	21.09.2023г.	Д. Ганчева Г. Тодорова	26 ученици
3.	Отбелязване Европейския ден на езиците с подходящи инициативи	Инициатива: постери, рисунки, пъзел	26.09. 2023г.	МО „Чуждоезиково обучение”, И.Лазарова Кр. Иванова Д. Иванова	75 ученици
4.	Отбелязване на Европейски ден на спорта в училище, чрез организиране на спортен празник.	Спортен празник, спортни игри	29.09.2022г.	И. Великов, М. Тодорова кл. р- ли	372 ученици
5.	Отбелязване Деня на народните будители	Презентация, Факелно шествие	26.10.2023г.	Д. Нейкова, Е. Къркова, И. Василев, М. Тодорова кл. р-ли	372 ученици
6.	Отбелязване Световния ден на толерантността	Час на класа, дейност на ученическия съвет	16.11.2023г.	Д. Нейкова, Е. Къркова, Е. Трифонова, 12а клас	372 ученици

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ,
АДМИНИСТРАЦИЯ И УСЛУГИ "АТАНАС БУРОВ" - СИЛИСТРА**

7500 гр. Силистра, ул. "Македония" 121; тел.+359 86 821 859; e-mail: info-1900506@edu.mon.bg

7.	Международен ден без тютюнопушене- 18.11	Информационен кът	13-17.11.2023г.	Т.Тодорова Е. Боева кл. р-ли	75 ученици
8.	Световна антиспин кампания Организиране на здравни беседи в часа на класа посветени на световната антиспин кампания.	Час на класа, дейност на ученическия съвет	27.11- 01.12. 2023г.	мед. лице - Д. Мирчева Е. Боева, Т. Тодорова, Д. Нейкова	75 ученици
9.	Запознаване на учениците с Декларацията за правата на човека във връзка с Международния ден за правата на човека	Дейности по класове	04-08.12.2023г.	кл.р-ли, Е.Къркова, Н. Стоянова, Д Димитрова, 9б клас	372 ученици
10.	Организиране на дейности по повод на Коледните празници с цел сплотяване на училищната общност	Дейност на ученическия съвет и клубавете по интереси	до 22.12.2023г.	Д. Денева Д. Нейкова Н. Стоянова МО ТД	372 ученици
11.	Отбелязване на 21 януари: Международен ден на прегръдката Поставяне начало на дейностите от месеца на добротворчеството	Дейност на ученическия съвет	22.01.2024г.	Д Нейкоав УКС	372 ученици
12.	Отбелязване годишнина от рождението на патрона на гимназията Атанас Буров – 30.01	Дейност на ученическия съвет и клубовете по интереси	30.01.2024г.	Директор, зам. директор Д. Нейкова, кл.ръководители, Д.Денева, 10б клас	372 ученици
13.	Военно обучение и защита на родината -9 и 11 кл.	Дейности на военно окръжие	По график	Гергана Тодорова	150 ученици
14.	Отбелязване Деня на Освобождението на Силистра- 10.02	Час на класа	05-09.02.2024г.	Е. Къркова, Д. Борисова, 10а клас	26 ученици

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ,
АДМИНИСТРАЦИЯ И УСЛУГИ "АТАНАС БУРОВ" - СИЛИСТРА**

7500 гр. Силистра, ул. "Македония" 121; тел.+359 86 821 859; e-mail: info-1900506@edu.mon.bg

15.	Отбелязване 151 години от гибелта на Васил Левски	Час на класа, информационен кът, участие в общоградски чествания	19.02.2024г.	Е. Къркова, Д. Славейкова, М. Тодорова, 8б кл.	50 ученици
16.	Отбелязване Деня на розовата фланелка - насочен срещу тормоза в училище	Дейност на ученическия съвет	28.02.2024г.	Е. Къркова Д. Нейкова	372 ученици
17.	Отбелязване на националния празник на България 3 март по класове	Час на класа, дейност на ученическия съвет	26.02- 03.03.2024г.	Директор, А. Николова, Е.Къркова, Д. Славейкова, М.Винарова, 11б клас	372 ученици
18.	Отбелязване на първа пролет и Деня на водата	Час на класа, информационен кът, дейност на ученическия съвет	22.03.2024г.	Е. Боева, кл. ръководители	150 ученици
19.	Здраве и рисково поведение	Дискусии в час на класа	18.-22.03.2024	кл. р-ли, Д. Мирчева-мед. лице, Т.Тодорова	150 ученици
20.	Отбелязване Деня на Земята	Час на класа, информационен кът, дейност на ученическия съвет	22.04.2024	Е. Боева, Т.Тодорова, Г. Хамди, 10в клас	150 ученици
21.	Спортен празник	Спортни игри	02.05.2023г.	И. Великов М. Тодорова кл. ръководители	372 ученици
22.	Отбелязване на 9 май – Ден на Европа	Час на класа, дейност на ученическия съвет	09.05.2024	Д. Богданова, 8а клас Д. Нейкова	372 ученици
23.	Организирано посещение на Етнографски музей в гр. Силистра	Изнесени уроци	до 30.05.2024г.	Е. Къркова, Д. Славейкова	372 ученици

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СТОПАНСКО УПРАВЛЕНИЕ,
АДМИНИСТРАЦИЯ И УСЛУГИ "АТАНАС БУРОВ" - СИЛИСТРА**

7500 гр. Силистра, ул. "Македония" 121; тел.+359 86 821 859; e-mail: info-1900506@edu.mon.bg

24.	Отбелязване Деня на Ботев	Час на класа, информационен кът	27.05- 02.06.2024г.	Т.Годорова, 9в клас	372 ученици
25.	Отбелязване Международния ден на приятелството - 9 юни	Дейност на ученическия съвет	03- 09.06.2024г.	Д. Нейкова, кл. ръководители	372 ученици
26.	Национален ден на безопасността на движението по пътищата	Постери, демонстрация	28.06.2024г.	Д. Ганчева	372 ученици
27.	Инициативи по приключване на учебната година на двора на училището	Дейност на ученическия съвет	06.2024г.	УС	372 ученици